

ASPEKT
knižná edícia

Kristína Soboň (nar. 1991 v Košiciach) študovala ilustráciu v ateliéri Dušana Kállaya na bratislavskej Vysokej škole výtvarných umení. Po škole stážovala v Nadácii ilustrátora Miroslava Šaška a vo vydavateľstve Baobab v Prahe. Je predsedníčkou Asociácie slovenských ilustrátorov – ASIL. V súčasnosti pracuje ako šéfredaktorka najstaršieho slovenského časopisu pre deti Slniečko. Popri tom sa ako výtvarná redaktorka a grafická dizajnerka zapája do diania vo vydavateľstve Monokel. V roku 2022 ilustrovala zbierku poviedok *Dôvod na radosť* Sone Urikovej (KK Bagala).

Alexandra Salmela (nar. 1980 v Bratislave) vyštudovala divadelnú dramaturgiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a fínsku filológiu a literatúru na Karlovej univerzite v Prahe. Žije vo Fínsku, v Tampere. Publikuje vo fínčine i v slovenčine, prekladá. Jej románová prvotina *27 čiže Smrť robí umelca* (slov. Q 111, 2011; orig. *27 eli kuolema tekee taiteilijan*, 2010) získala Cenu denníka Helsingin Sanomat. V slovenčine sa dostala do finále ceny Anasoft litera rovnako ako román *Antihrdina* (slov. Artforum, 2017; orig. *Antisanhankari*, 2015). Pri preklade prvého románu Salmela spolupracovala so Silviou Žilinskou, ďalšie texty sú už výlučne autorskými prekladmi. Spolu s ilustrátorkou Martinou Matlovičovou tvorí knihy pre deti: *Žirafia mama a iné príšery*, *Strom*, *Fantazmagorický kamarát*. Do literárnej i rozhlasovej podoby prepísala prvé dve série populárneho animovaného seriálu *Mimi a Líza*. Zaujímajú ju hranice všemožného druhu, presuny fyzické i duševné, forma a jazyk. Príležitostne sa venuje dráme a performačným umeniam. Vo voľnom čase kráča.

Vyšlo roku 2024 v Knižnej edícii ASPEKT.

www.aspekt.sk

Z fínskeho originálu 56, oletan, ktorý vyšiel vo vydavateľstve Teos, Helsinki, roku 2021, do slovenčiny preložila autorka.

Preklad knihy vo forme štipendia a jej vydanie podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia.

u. fond
na podporu
umenia

This work has been published with the financial support of FILI – Finnish Literature Exchange.

F I L I FINNISH
LITERATURE
EXCHANGE

text © Alexandra Salmela 2021

translation © Alexandra Salmela 2024

redakcia: Jana Cviková, ASPEKT

design a ilustrácie © Kristína Soboň 2024

fotografia autorky © Milka Alanen

tlač: Tiskárna Protisk, s. r. o., České Budějovice

prvé vydanie

ISBN 978-80-8151-104-2

EAN 9788081511042

56, či?

Alexandra Salmela

ilustrácie Kristína Soboň

OBSAH

o PRVOŽENA (termini)	9	28 SYLVIA ( )	111
1 NE/ISTÁ ŽENA (hmla)	15	29 AMÉLIA (autopilot)	112
2 TÁTO ŽENA (znova)	21	30 PATRÍCIA (pat a mat a najväčšia sťahovačka všetkých čias)	120
3 ONA (alexandra)	23	31 CASS (ak by to bolo dokonalé, bol by to gýč)	124
4 PENELOPE (však si dievča počká)	28	32 ZU (del)	126
5 INKERI (centrálne funkcie sa napriek všetkému stále udržiavajú v chode)	33	33 VANDA (choroba a smrť)	129
6 SOŇA (jeden deň v živote istej sone)	36	34 ANNA-STINA (v období žatvy dochádza k znovuzrodeniu profesionálnej hrdosti)	136
7 ARTEMIS (jelenica)	41	35 RAMONA (well you may have lost a lover but you're still a dancer)	139
8 KLÁRA (lžisnenie)	43	36 LAILA (nočný hosť)	142
9 DOLORES (vlny)	45	37 SOFIA (ako prívalová voda cez tento moment)	146
10 TINA (ex ex ex)	49	38 ELISABETH ERZSÉBET ALŽBETA (prameň večnej mladosti)	149
11 JANE (všetkých piesní jane)	51	39 FREYA (56, či?)	154
12 HARRIET (zvuky ticha)	54	40 LAURA (gourmet glamour)	158
13 MARÍNA (ingrediencie katastrofy)	60	41 PANDORA (skrinka)	162
14 SALOME (smrť jednotlivca je tragédia)	64	42 MARTA (uškrť sa šperkom)	165
15 VALÉRIA (bod rozpadu)	68	43 ALANA (one hand in my pocket)	173
16 PAULÍNA (lockdown)	74	44 DESIRÉE (sporiadaná trúchlohra)	175
17 NINA (čajka)	76	45 LÍVIA (spomienky, ktoré sú)	182
18 VESNA (na toto nezabudnúť)	80	46 JOAN (a ohňostroje a ruže, ako inak)	185
19 ELENA (lokálny turizmus je v tejto chvíli to najlepšie, čo svet dokáže človeku ponúknuť)	81	47 SAOIRSE (funkčnosť svalov zúčastnených na motorickej realizácii reči v dôsledku nesociálneho životného štýlu alarmujúco deterioruje)	187
20 MARGARÉTA (láska z cesty)	86	48 BARBORA (v šikmo dopadajúcom svetle)	192
21 LILJA (lilja ani omylom nenapíše báseň pojednávajúcu o pandémii ochorenia COVID-19)	91	49 PETRA (panta rhei)	196
22 CAMILLA (o terapeutických aspektoch pestovania úžitkových rastlín)	93	50 LUCIA (všetko nakoniec pohltia čierne diery)	197
23 TUA (i bolesť raz prejde, aj keby mala trvať donekonečna)	98	51 (X)ENIA (pevný bod)	201
24 GRÉTA (bicycle rage)	100	52 YVONNE (mimoriadne nepravdepodobný týpek)	205
25 JOHANNA (architektúra mysle je založená na šachovnicovom pláne)	104	53 ZELDA (without any tears)	207
26 MINNA (jašterica)	108	54 EDITH (zoznamy posilňujú pocit sebaistoty)	212
27 JÚLIA AUGUSTA (leto)	109	55 KORA (po zimnom spánku príde jar)	216
		56 SA*A (žebyja)	217

O PRVOŽENA (termini)

Prvožena cestovala v silvestrovský večer vlakom naprieč Európou. Bolo to najmizernejšie vyvrcholenie roka v histórii vesmíru, a to nielen preto, že pätnásť minút pred polnocou sa kdesi pod Bolognou posrala lokomotíva. Prvožena sledovala ohňostrojom nad dedinou San Bernardo cez špinavé okno. Žiadneho iného zázraku sa nedočkala. Prvožena, samozrejme, zarputilo dúfala a snívala až do poslednej chvíle. Mala živo pred očami, ako ju drahý hľadá v obrovskej vyludnenej staničnej hale, maril sa jej pod svetelnou tabuľou s odchodmi vlakov, prešlapujúci a nepokojne sa dookola obzerajúci, s kyticou kvetov v ruke alebo žeby bez kytice, a ešte vo chvíli, keď za sebou zatvárala dvere spacieho vozu a vyššie zmienených scenárov sa už nedalo než vzdať, si Prvožena predstavovala, ako jej drahý beží po peróne za medzinárodným nočným expresom, so slzami v očiach alebo bez slz, fučiac a nadávajúc, a keď vlak drkotal okolo mesetečka, v ktorom žil, Prvožena fantazirovala, ako beží i po tomto peróne s kyticou (predsa len?) v jednej ruke, s telefónom v druhej ruke, dychčiac do mikrofónu Láska moja jediná! Pokladík môj! Svetlo mojich očí! Premýšľal som nad vecami, nedokážem bez teba žiť! Alebo nie. Prvožene by bolo stačilo aj menej sirupu, bola by sa uspokojila s lakonickým Vystúp na ďalšej stanici a čakaj tam na mňa. Budem šoférovať tak rýchlo, ako sa bude dať, a tentokrát nebudem nasledovať debilnú navigáciu z GoogleMaps ako tupý osol a nezablúdím uprostred poľa a ty ma v žiadnom prípade nebudeš musieť celá zničená čakať pred zatvorenou staničnou budovou a zoškrabávať si do papierika posledné omrvinky zoschnutého tabaku a želať mi pomalú a bolestnú smrť uškvarením v pekelných plameňoch. V tej nádeji si Prvožena pre istotu ani kabát nerozopla, ani batoh si